

I. Aščić, M. Binički*

SIGURNOST U ŽIVOTNOJ I RADNOJ OKOLINI – PROMIDŽBA PUTEM POŠTANSKIH MARAKA

UDK 331.45/48:656.835]:339.138

PRIMLJENO: 10.1.2011.

PRIHVAĆENO: 21.10.2011.

SAŽETAK: Uvođenjem poštanske marke sredinom 19. stoljeća, kao sredstva za plaćanje poštanskih usluga unaprijed, pojednostavljen je složen proces prijenosa pošiljaka za sve sudionike u složenom poštanskom sustavu. Osim svoje primarne uloge, poštanska marka je naknadno dobila i brojne druge uloge: marketinško sredstvo, promidžba nacionalne baštine, sredstvo sakupljanja, itd.

Zaštita na radu, zaštita od požara, sigurnost u prometu, zaštita okoline i medicina rada su vrlo popularne teme na poštanskim markama ne samo kod milijuna sakupljača poštanskih maraka, već i kod velikog broja izdavatelja maraka koji time žele pridonijeti promociji spomenutih tematskih polja koja su itekako bitna i u njihovoj životnoj i radnoj okolini.

Svjetski dan sigurnosti i zdravlja na radu, vatrogasne olimpijade, Svjetski dan zaštite okoliša, ergonomija u uredu, sigurnost u prometu (obvezno nošenje kacige, hitna pomoć, poštujujte znakove i sl.) i dr. svoje su mjesto našle na poštanskim markama renomiranih svjetskih poštanskih uprava poput SAD-a, Velike Britanije, Ujedinjenih naroda, Vatikana, Brazila, Kanade, Australije i dr.

I hrvatski poštanski operater, koji sukladno Zakonu o poštanskim uslugama, jedini ima pravo izdavati hrvatske poštanske marke, od 1991. godine do danas, izdao je više različitih poštanskih maraka, tiskanih u milijunskim nakladama s motivima sigurnosti u životnoj i radnoj okolini. Za sigurno najpoznatija od njih je «Dan bijelog štapa» koja je dobila prestižnu nagradu iz područja kulture na međunarodnom natjecanju u Assiagu 2007. godine.

Za razliku od ostalih marketinških medija, poštanska marka zalijepljena na pismo ili razglednicu ulazi u većinu kućanstava svijeta, te predstavlja vrlo važan put kako se jedno područje, kao što je npr. sigurnost i zaštita na radu, može zamijetiti i prepoznati. Nažalost, unatoč suvremenim načinima komunikacije, poštanski kanal jedino je komunikacijsko sredstvo za većinu svjetskog stanovništva te je iz toga razloga pismo s poštanskom markom daleko od toga da postane dio prošlosti.

Ključne riječi: poštanska marka, sigurnost i zaštita, promocija, marketinški medij

UVOD

Prijenos vijesti i robe vjerojatno je star koliko i ljudska civilizacija. Prve poštanske službe

nastale su u Kini prije 4000 godina, a u Asiji i Egiptu prije 3000 godina. Organizirana poštanska služba koja podrazumijeva javnost usluga (prijenos pošiljaka dostupan svima), redovitost (poštohod ima određeni smjer i vrijeme kretanja), pouzdanost ali i sigurnost (zna se organizator i financijer poštohoda) nastala je u prvoj polovini 16. stoljeća.

*Ivo Aščić, dipl. ing. (ivo.ascic@posta.hr), mr. Marijan Binički, HP-Hrvatska pošta d.d., Jurišićeva 13, 10000 Zagreb.

Do izuma poštanske marke 1840. godine, čiji je izumitelj bio Englez Rowland Hill, a prva poštanska marka Penny Black s motivom kraljice Viktorije, dopisivanje je bilo prije svega namijenjeno povlaštenima, odnosno bogatim pripadnicima društva. Prijam i uručenje pošiljaka bilo je vrlo komplicirano kako za poštansku službu tako i za pošiljatelje i primatelje pisama. Poštarinu su, koja je nerijetko bila i preskupa, plaćali primatelji pošiljaka, a ovisila je o relaciji na koju se pismo šalje i o njegovoj težini.

Poštanska marka je komadić papira koji služi za plaćanje poštanskih usluga unaprijed, a njezina nominalna vrijednost je ekvivalent vrijednosti određene poštanske usluge koja se plaća poštanskom markom i za plaćenu vrijednost obavlja. Ta jednostruka funkcija poštanske marke umnožila se tako da je dobila i druge funkcije: promidžbeno sredstvo nacionalne baštine, dio svjetske kulture, marketinško sredstvo, predmet sakupljanja, itd.

Slika 1. "Ergonomija u uredu" na južnoafričkoj poštanskoj marki iz 2009. godine

Figure 1. "Office Ergonomics" on a South African stamp from 2009

Na području današnje Hrvatske, sredinom 19. stoljeća, pojavile su se marke carske Austrije. Godine 1918. u prometu se pojavila prva hrvatska poštanska marka – alegorijski prikaz oslobođenja u liku roba koji kleči i kida lance (marka je bila u prometu samo jedan dan). Od 1991. godine do danas više od 840 poštanskih maraka s natpisom REPUBLIKA HRVATSKA našlo se kako u unutarnjem i međunarodnom prometu tako i u filatelističkim zbirkama ili muzejima diljem svijeta.

Poštanske marke s motivima koji prikazuju sigurnost u životnoj i radnoj okolini pojavile su se u ranom stadiju razvoja poštanskih maraka prije svega zato što su vlade država, vlasnice nacionalnih poštanskih operatera željele pokazati

brigu oko sigurnosti i zaštite radnika o kojima najviše ovisi brzina i kvaliteta prijenosa poštanskih pošiljaka. Rijetki su izdavatelji poštanskih maraka u svijetu koji nisu izdali poštansku maraku s motivom zaštite na radu, zaštite od požara, zaštite okoline ili medicine rada.

POLITIKA IZDAVANJA MARAKA

Poštanske marke uglavnom izdaju javni poštanski operateri koji sukladno konvenciji Svjetske poštanske unije i odlukom zakonodavne vlasti određene države imaju pravo izdavati poštanske marke. Ovu privilegiju imaju i Ujedinjeni narodi, ali i mali samostalni teritoriji poput Gibraltara, Otoka Mana i drugih.

Tako, primjerice, hrvatski nacionalni poštanski operater svake godine upućuje javni poziv svim institucijama i građanima da dostave svoje prijedloge o temama koje bi se mogle naći na poštanskim markama u zadanom razdoblju. Teme moraju pridonositi razvijanju veza među narodima te njegovati suradnju na kulturnom, socijalnom i gospodarskom području.

Motivi na markama mogu biti različiti, i to od kulture, znanosti, tehničkih dostignuća, flore, faune i povijesti do sporta ili obilježavanja važnijih obljetnica i aktualnih događaja.

Slika 2. Poštanska marka Republike Hrvatske "Dan bijelog štapa"

Figure 2. Croatian stamp for the "Day of the White Cane"

Temeljem pristiglih prijedloga Povjerenstvo za izbor motiva, likovnih i grafičkih rješenja poštanskih maraka, koje imenuje mjerodavno ministarstvo (npr. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture), iz redova uglednih javnih i kulturnih radnika, izrađuje plan njihova izdavanja.

Osmišljavanje, odnosno izrada likovnih i grafičkih rješenja poštanskih maraka povjerava se vodećim likovnim umjetnicima i dizajnerima.

Procesi tehnike tiskanja poštanskih maraka vrlo su specifični, a posebice zbog vrlo velikih zahtjeva u pogledu kvalitete i svih sigurnosnih elemenata poštanskih maraka, prije svega zbog krivotvorenja i nepoželjnih posljedica u slučaju krivog tiska i puštanja poštanskih maraka u promet.

SAKUPLJANJE MARAKA U ZBIRKE

Filatelija (philatelie, grč. philos – ljubitelj, atéleia – oslobođeno od nameta) je sustavno proučavanje i sakupljanje poštanskih maraka i drugih srodnih filatelističkih suvenira (FDC – Omotnica prvog dana, maksimum karta, godišnjaci, godišnje zbirke maraka, karneti, žigovi i dr.). Filatelisti su ljudi koji pažljivo provjeravaju svaku pojedinost, koji istražuju razloge, povode i tematike izdavanja maraka, ali i koji su najstroži kontrolori bilo kakvog odstupanja u njihovoj izradi. Filatelija je najrašireniji sakupljački hobi u svijetu čiji se počeci vežu za drugu polovinu 19. stoljeća. Neki je nazivaju i hobijem kraljeva (prvi lik na poštanskoj marki bio je upravo engleske kraljice Viktorije, a najvrednije zbirke poštanskih maraka pripadaju kraljevskim obiteljima). Hobi je vrlo edukativan, a njime se bave milijuni ljudi različitih spolova, dobi i obrazovanja iz svih dijelova svijeta.

Slika 3. Austrijski FDC iz 1966. godine na temu medicine rada

Figure 3. Austrian FDC from 1966 with a motif from occupational medicine

Prema nekim procjenama, čak 25% ljudi u nekom razdoblju života u razvijenijim zemljama sakuplja marke, a danas u svijetu ima više od 10 milijuna filatelista. Samo Američko filatelističko

društvo ima 55 tisuća članova iz više od stotinu zemalja. U Hrvatskoj je registrirano dvadesetak filatelističkih klubova s više stotina aktivnih filatelista. Ovaj niti malo jeftin kraljevski hobi ima dobro razvijenu infrastrukturu.

Današnji broj poštanskih maraka koje izdaje preko 200 država i samostalnih teritorija diljem svijeta penje se na nekoliko stotina tisuća različitih maraka. One se razlikuju po filatelističkoj vrijednosti, obliku (pravokutne, okrugle, trokutaste, ovalne, u obliku voća i sl.), vrsti tiska, zupčanju i sl. Upravo su to glavni razlozi zbog kojih se filatelisti specijaliziraju za određeno područje (npr. prometala, određeno zemljopisno područje, zaštita okoliša i sl.) jer ne mogu pratiti sva izdanja, odnosno zbog velikih financijskih izdataka.

Tematsko sakupljanje postalo je popularno nakon Drugog svjetskog rata. Između ostalih tema svakako su najpopularnije one koje se odnose na temu Europe te povijesti, sporta, flore i faune, ali i različitih tehničkih dostignuća. Poštanske marke pored svojih frankirnih imaju i često puta veću filatelističku vrijednost. Neke čak male egzotične države i samostalni teritoriji najveći prihod ostvaruju upravo od prodaje poštanskih maraka (Tristan da Chunga, Andora...), i to isključivo sakupljačima poštanskih maraka. Jedna od najreprezentativnijih poštanskih uprava je Vatikanska pošta koja ostvaruje značajan izvor prihoda za državu upravo od filatelije.

MOŦIVI SIGURNOSTI I ZAŠTITE NA MARKAMA

Izdavači poštanskih maraka prilikom puštanja poštanskih maraka u promet osim filatelističkih proizvoda poput Omotnica prvog dana (eng. First Day Cover - FDC), Lista prvog dana obično tiskaju i prigodne tekstove o izdanim poštanskim markama. Isti tekstovi se danas najčešće objavljuju i na internetskim stranicama izdavatelja poštanskih maraka, ali i na različitim specijaliziranim stranicama. Iz njih se mogu saznati pojedinosti o poštanskoj marki, odnosno podaci o samome motivu na marki. Tako primjerice, sakupljači poštanskih maraka mogu više saznati o:

- medicini rada na pet različitih južnoafričkih poštanskih maraka iz 2009. godine:

Ergonomija u uredu (pravilno sjedenje i položaj tijela te pravilan raspored informatičke i druge uredske opreme), liječničkom nadzoru (eliminiranje svih štetnih utjecaja kojima su radnici izloženi uz medicinski nadzor), osobnoj zaštitnoj opremi (obvezno nošenje specifične zaštitne opreme ovisno o poslovima koje radnik obavlja), sigurnom radnom mjestu (poduzimanje svih radnji zbog osiguranja potpune zaštite radnika) i vježbama na radnom mjestu (pravilno rukovanje s određenim predmetima);

- Bernardinu Ramazziniju (1633.-1714.) utemeljitelju medicine rada i zdravstvene ekologije na talijanskoj marki iz 2006. godine. Ramazzinijevi radovi, u kojima su opisana brojna zanimanja i štetnosti kojima su izloženi radnici, temelj su daljnjeg znanstvenog proučavanja profesionalnih bolesti;

Slika 4. Talijanska poštanska marka "Bernardino Ramazzini"

Figure 4. Italian stamp "Bernardino Ramazzini"

- važnosti preventivnog djelovanja na ljude koji se kreću u blizini miriranih područja (prigodna poštanska marka RH "Oprez mine!" iz 2003. godine s motivom proteze). Ova marka zasigurno je privukla i dodatnu pozornost o potrebi bolje sigurnosti i zaštite pirotehničara;
- različitoj zaštitnoj odjeći koja se nosi u izvanrednim situacijama poput požara, poplava, prometnih nezgoda i sl. na seriji poštanskih maraka "Odjeća i kostimi" Velike Britanije iz 2009. godine;

Slika 5. "Zaštitna odjeća" na poštanskoj marki Velike Britanije

Figure 5. "Protective Clothing", stamp from Great Britain

- zaštiti polarnih područja i ledenjaka. Brojne su poštanske uprave, među njima i Hrvatska pošta izdale 2009. godine poštanske marke na ovu temu;
- zaštiti ozonskog omotača, na meksičkoj poštanskoj marki iz 2007. godine;
- zaštiti djece od negativnog utjecaja interneta, na marokanskoj poštanskoj marki iz 2009. godine;
- milenijskim ciljevima UN-a, npr.: "Osigurati održivost okoliša" na poštanskim markama Ujedinjenih naroda iz 2009. godine;
- važnosti civilne zaštite, prikazane na omanskoj poštanskoj marki iz 2005. godine.

Sigurnost u prometu

Globalni problem koji se odnosi na sve dijelove društva predstavlja sigurnost u prometu, odnosno očuvanje života i zdravlja ljudi koji su potencijalno ugroženi samim sudjelovanjem u prometu. Više od 1,2 milijuna ljudi svake godine pogine u prometu, a stotine tisuća još ih se ozlijeđi, neki od njih s trajnim invaliditetom. Najviše se nesreća, prema nekim procjenama, i to čak 80% događa u naseljenim mjestima. Čak osam tisuća pješaka u Europi pogine u prometu.

Zbog toga brojne institucije diljem svijeta ulažu velike napore u podizanje svijesti o važnosti sigurnosti u prometu, posebice obrazovanjem i

informiranjem. Jedan od edukacijskih oblika su i poštanske marke s temom o sigurnosti u prometu koje putem pisama dolaze i u najudaljenije kutke Zemljina planeta ili pak nalaze svoje mjesto u albumima brojnih filatelista. Također, zbog svojih kulturnih i edukativnih vrijednosti vijest o izdavanju takvih poštanskih maraka prenosi veliki broj medija. Na stotine poštanskih maraka izdano je u svijetu na temu "Sigurnost na cesti".

Jedne od reprezentativnijih poštanskih maraka su one Ujedinjenih naroda koji su 7. travnja 2004. godine na Svjetski dan zdravlja izdali čak šest različitih poštanskih maraka. Tako su po dvije poštanske marke izdali u New Yorku (Ljubaznost na cesti i poštujujte prometne znakove), Ženevi (Oprez – pješaci i Sigurnosni pojasevi) te u Beču (Piće ili vožnja i brzina = opasnost). Marke koje izdaje poštanska uprava Ujedinjenih naroda (UNPS - United Nations Postal Administration) putem svoja tri poštanska ureda u različitim valutama u New Yorku, Ženevi i Beču redovito otprema u svijet pošiljke s poštanskim markama čiji motivi imaju globalno značenje. Rijetki su filatelisti koji ne skupljaju poštanske marke Ujedinjenih naroda.

Slika 6. "Sigurnost u prometu" na meksičkoj poštanskoj marki

Figure 6. "Safety in Traffic" on a Mexican stamp

Zanimljive i vrlo edukativne poštanske marke na istu temu, ali s dječjim motivima izdao je također određeni broj poštanskih uprava poput ruske, ukrajinske, južnoafričke i marokanske pošte.

Također, za očekivati je da će poštanske uprave od 2011. do 2020. godine, u razdoblju kojeg su Ujedinjeni narodi proglasili "Desetljeće akcije za cestovnu sigurnost", izdati na desetke

različitih poštanskih maraka na tu temu, čime će dati svoj mali doprinos u rješavanju globalnog problema sa ciljem sačuvanja života milijuna ljudi.

Sigurnost i u drugim prometnim granama (pomorski promet, zračni promet i dr.) je također dobro zastupljena na poštanskim markama.

Obljetnice i važniji događaji

Poštanske marke kojima se obilježavaju važne obljetnice ili neki važni događaji imaju zadatak podsjetiti na njihovu važnost ne samo u komunikativnom, već i u kulturološkom smislu. Izdavanje maraka oko neke obljetnice ili događaja ponekad je jedini pisani dokaz o tome događaju, a najčešće je vrlo često povezan s nizom drugih manifestacija što svakako daje jednu veću dimenziju cijelom događaju. Tako je, primjerice, na poštanskim markama obilježena(o):

- "Svjetski dan zaštite ozonskog omotača" na istoimenoj hrvatskoj poštanskoj marki iz 1999. godine;
- "Međunarodna vatrogasna olimpijada u Varaždinu" koja se održala u Varaždinu 2005. godine. Osnovna uloga motiva ove marke bila je prikazati bogatu tradiciju hrvatskog vatrogastva na jednom međunarodnom događaju, pred više od četiri tisuće sudionika iz tridesetak država;
- "Dan bijelog štapa", 15. listopada 2006. godine. Na ovoj hrvatskoj marki je prikazan motiv stiliziranog lika slabovidne osobe s bijelim štapom i natpis Dan bijelog štapa na Brailleovom pismu. Ova marka, koja je međunarodno nagrađivana, ima zadatak podsjetiti na nastanak štapa kao pomagala slijepih i slabovidnih osoba te simbolike koju nosi tijekom povijesti, ali i potaknuti na razmišljanje o većoj toleranciji prema osobama s invalidnošću;
- XV. međunarodni kongres medicine rada, na austrijskoj poštanskoj marki iz 1966. godine te 28. međunarodni skup o medicini rada na talijanskoj poštanskoj marki iz 2006. godine;

- 2. svjetski kongres o stresu, na mađarskoj poštanskoj marki iz 2007. godine;
- 50. obljetnica vatrogastva na Barbadosu na pet njihovih poštanskih maraka izdanih 2005. godine;
- 100. obljetnica nadzornog centra za sigurnost u prometu u Montevideu na urugvajskoj marki iz 2009. godine.

ZAKLJUČAK

Izumom poštanske marke sustavno je pojednostavljena komunikacija i razmjena pisane riječi, a marka je služila kao dokaz za unaprijed plaćenu poštarinu. Marke su naknadno dobile i brojne druge uloge: postale su dio identiteta države, njima se izražava specifičnost političkog, ekonomskog i kulturnog življenja, te poštovanje drugih civilizacija i kultura. Nadalje, one su promicatelji nacionalnog ugleda, njima se očituje državna neovisnost i pripadnost međunarodnim tijelima, svjedoče o povijesti i kulturi, a svoje mjesto nalaze u posebnim filatelističkim zbirka i muzejima gdje se čuvaju kao nacionalno blago.

Milijuni putujućih veleposlanika Republike Hrvatske, ali i ostalih dvjestotinjak država i samostalnih teritorija, u obliku minijaturnih umjetničkih djela – poštanskih maraka, neprestano u svijet nose sa sobom prirodne i kulturne ljepote planeta Zemlje, njezine bitne ljude i događaje, ali i motive od zajedničkog društvenog značaja poput očuvanja okoliša, brige za hendikepirane osobe ili očuvanja života u prometu.

Slika 7. "Održivost okoliša" na poštanskoj marki Ujedinjenih naroda

Figure 7. "Environment Sustainability" on a United Nations stamp

Poduzeća i tvrtke te druge institucije iz područja sigurnosti i zaštite u životnoj i radnoj okolini trebala bi obratiti pozornost na ovaj oblik promidžbe, prije svega predlagajući poštanskim operaterima motive na poštanskim markama (obljetnice, važni događaji, edukativne prevencije, rariteti i sl.), ali isto tako upotrebljavati već postojeće marke s motivima iz njihove djelatnosti pri redovitom slanju korespondencije, odnosno prilikom nekih marketinških kampanja. Prema istraživanjima je utvrđeno da pismo s poštanskom markom ima dva puta veću vjerojatnost da bude pročitano, a prvo što se zapazi na poštanskoj pošiljci je poštanska marka.

Slika 8. Poštanska marka RH "Oprez mine"

Figure 8. "Caution Mines" on a Croatian stamp

Poštanske marke s motivima na ovu temu imaju za cilj educirati i podići svijest o zdravlju i sigurnosti u životnoj i radnoj okolini koristeći se svojom specifičnom promidžbenom ulogom.

Zbog neprocjenjive važnosti sigurnosti u životnoj i radnoj okolini, brojne poštanske marke na ovu temu, nerijetko tiskane u milijunskim nakladama, izravno ili neizravno skreću pozornost na neprocjenjivo značenje sigurnosti u životnoj i radnoj okolini, bez kojeg je nezamislivo današnje moderno društvo, ali isto tako podsjećaju na važnost očuvanja od zaborava povijesnog razvoja ove znanstvene discipline.

S obzirom da su poštanske usluge, čak i danas u vremenu elektroničkih komunikacija, jedino komunikacijsko sredstvo za većinu svjetskog stanovništva te njezina uloga u kanalima izravnog marketinga, pismo s poštanskom markom daleko je od toga da postane dio prošlosti ljudske civilizacije.

LITERATURA

Aščić, I., Binički, M.: Željeznice na poštanskim markama, *Željeznice*, 21, br. 3., 2009., str. 66-68.

Aščić, I., Binički, M., Vukadin, D.: Javni gradski prijevoz – promidžba putem poštanskih maraka, *Zbornik radova*, 30. skup o prometnim sustavima s međunarodnim sudjelovanjem – Automatizacija u prometu 2010., KoREMA - Hrvatsko društvo za komunikacije, računarstvo, elektroniku, mjerenja i automatiku, Zagreb/Istanbul - Turska, 2010., str. 53-56.

Piasek, G., Piasek, M.: Razvoj medicine rada u Varaždinu: od ideje do ostvarenja, *Arhiv za higijenu rada i toksikologiju*, 51, 2000., 1, str. 53-60.

The Guide for the Development of Philately, The fascinating world of stamps; Universal Postal Union, Bern, 2001

Categories – Stamps, dostupno na: www.ebay.com, pristupljeno: 18.12.2010.

Filatelija u HP-u d.d., dostupno na: www.posta.hr, pristupljeno: 13.12.2010.

Europa Stamps, dostupno na: www.posteurop.org, pristupljeno: 3.01.2011.

WADP Numbering System, dostupno na: www.wnsstamps.ch/en, pristupljeno: 15.12.2010.

Zakon o poštanskim uslugama, N.N., br. 88/09.

SAFETY IN LIFE AND WORK ENVIRONMENTS – PROMOTION THROUGH POSTAGE STAMPS

SUMMARY: The introduction of the postage stamp in mid-19th century for prepaid postal service simplified the complex process of transferring mail and packages within the postal system. In addition to its primary function, the postage stamp assumed over time many different roles. It is a marketing tool, an item for national heritage promotion, a collector's item, etc. Safety at work, fire safety, traffic safety, environment protection and occupational medicine are very popular subjects used on postage stamps. These stamps are collected by millions of collectors and issued by many stamp issuers wishing to promote the matters of such vital importance in our living and working environments.

The World Day of Safety and Health at Work, Fire-Fighters' Olympics, The World Day of Environment Protection, office ergonomics, traffic safety (mandatory use of helmet, first aid, observing traffic signs) and many other themes have found a place on postage stamps of reputable world postal authorities in the USA, Great Britain, The United Nations, The Vatican, Brazil, Canada, Australia and many others.

Croatia's postal services operator that, according to the Postal Services Act, is the only entity authorized for issuing postage stamps, has from 1991 to the present issued a number of stamps printed in large editions of over million items with motifs of life and work safety. Perhaps the most famous is the stamp commemorating the "Day of the White Cane" which won the prestigious cultural award in the international competition in Asiago in 2007.

Unlike other marketing media, the postage stamp on a letter or postcard enters most homes all over the world and is an important tool in familiarizing people with a certain area of interest, such as safety and health at work. The postal channel is the only form of communication reaching most of the world's population. The letter with a postage stamp is far from becoming a thing of the past, despite other, more sophisticated means of communication.

Key words: *postage stamp, safety and protection, promotion, marketing medium*

*Subject review
Received: 2011-01-10
Accepted: 2011-10-21*